

۲۰۱۵ / ۰۴ / ۱۲

سرلوح مرادزی

د عبدالله اوسنی دریخ، داعش ته لار ااروي!

هغه ملت چې له خپل تاریخه یې نه زده کوي، پر خپل ځان تجربو ته بیا بیا اریږي (مهمات گاندي) د مرکزي دولت د پیاوړتیا په مخکې خنډونه زیږول، د بنسټیزو چارو پر ځای دولت په کوچنیو او ځنگلیو دندو بوخت ساتل، په کور دننه او سیمه یزه - نړیوالو پېښو ته د پراخ او ژور وړاندلید پر ځای، له یوه تنگ او محدود گوټ څخه لیدل؛ د هغې تگلارې بنسټیزه برخې دی چې د حکومت اجرائیوي رییس عبدالله عبدالله، د احمدشا مسعود او برهان الدین رباني د واکمنۍ له چلنده رالیختي او ادامه یې بېله شکه عبدالله د هغو له برخلیک سره مخامخولای شي!

عبدالله عبدالله او ډله یې په کور دننه او له هېواده بهر، نن هم حالات په هغه متر گزوي چې ۲۳ کاله شاته په ۱۹۹۲ کې احمدشا مسعود او بیا روسته برهان الدین رباني په ورته گز، گزکول.

عبدالله یوځل بیا هغه سیناریو مخې ته وړي چې د هغه تنظیمي خلفاوو ورته په میراث پریښي ده. احمدشا مسعود په ۱۹۹۲ کال، د هغه مهال د مرکزي حکومت او ملگرو ملتو گډه تگلار چې د هغې پر بنسټ د ټولو افغاني خواو په گډون باید لومړی یو پراخه بنسټه دولت رامنځته شوی وای او روسته بیا د ټولټاکنو په مټ مرکزي پیاوړی دولت جوړ شوی وای، شنده کړه.

په دې اړه مسعود د کاپیسا او پروان له ولایتونو څخه، خپلو پلویانو ته په غونډه کې چې غږ یې په ویدیو کې د لاسرسي وړ دی، یوه برخه کې داسې وایي «دا د پروان او باگرام نیول وو چې اصلاً چا په روستیو شېبو کې د داسې یو حرکت تصور هم نه شو کولای. تاسو پوهیږئ چې یوازې یوه ورځ پاتې وه، یانې یوه ورځ روسته یې طرف حکومت، کابل ته روان وو او په شا کې یې د ملگرو ملتو ځواکونه هم کابل ته رسیدل. یوازې په روستی ورځ مې وویل چې الحمدالله د چلوټي مخه ونیول شوه او دغه ویاړ خدای د پروان او کاپیسا د خلکو په برخه کړ او دې خلکو پخپلو سرښندنو سره پروان ونیو، باگرام یې ونیو او یوځل پاته په بل مخ واوښته.»

مسعود په دې وینا کې زیاتوي چې د اسلامي گوند په گډون د مجاهدینو زیاتو ډلو د پخواني ولسمشر ډاکټر نجیب الله سره اړیکې نیولې وې او حتی پاکستان او نورو گاونډیانو هم دا منلې وه چې د ملگرو ملتو له تگلار سره سم به د ټولو افغاني خواو گډ حکومت ته چارې سپارل کیږي.

مسعود د ملگرو ملتو د تگلار په وړاندې په کودتا او د مرکزي دولت له رنګولو روسته، په کابل او افغانستان کې د تنظیمونو ترمنځ جگړې او یا په بله ژبه کورنۍ جگړې ته لار اواره کړه چې په پایله کې یې یوازې ۷۰ زره کابلیان له تیغه تېرشول. په دې توگه د کابلینسار ویجاړي او ددې ښار د وگړو ټولوژنه د هغې ډلې پر غاړه ده چې عبدالله عبدالله یې پروان پوځي او سیاسي ویاند وو.

روسته بیا هم کله چې برهان الدین رباني د مسعود د کودتا په پایله کې د دولت مشر شو، لومړی یې د القاعده جنګیالي او روسته د القاعده مشر بن لادن، هېواد ته راوبلل. په دې اړه یوه لیکنه کې چې اوس د تاریخ پانه گرځېدلې، داسې لولو «هغه مهال چې په کابل کې د استاد برهان الدین رباني تر مشرۍ لاندې د مجاهدینو د واکمنۍ دور وو، دوی ته یې اجازه ورکړه، چې د کابل په گډون د افغانستان په ځینو نورو سیمو کې واوسېږي؛ ان ځینو ته چې شمېر یې تر زرو اوري، د افغانستان د تابعیت تذکرې هم ووېشل شوې. له دې سره جوخت، د افغانستان د جهاد په کلونو کې د دغو جنګیالیو مشر (اسامه بن لادن) چې تر دې مهاله، په سوډان کې اوسېده، په ناڅرگند ډول افغانستان ته راوستل شو»

بلخوا برهان الدین رباني او احمدشا مسعود چې د ملي یووالي د حکومت د اجرائیه چارو اوسنی رییس عبدالله عبدالله یې د پوځي چارو ویاند وو، هېواد ته د طالبانو په راتگ او دا چې روسته طالبانو پخپله واکمنۍ کې بیا څه وکړل، له مسولیته ځان نه شي بچولای. د عبدالله په گډون او د ده پخوانیو مشرانو نه یوازې هېواد کې د عمومي گډوډۍ او اړودور په رامنځته کېدو سره د طالبانو راتگ ته لار اواره کړه، بلکې په مستقیم ډول یې د طالبانو د راتگ هرکلی هم وکړ. برهان الدین رباني کندهار کې د طالبانو مشرتابه ته پېسي ولېږلې او احمدشا مسعود یې د هرکلي لپاره غزني ته ورغی.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راوبلئ. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

نن هم د عبدالله عبدالله تر شا راتول کسان په دي لټه کي دي چي په هره ممکنه او نامکنه وسيله د غني په مشرۍ واکمني په پښو ونه دريږي. دولت سره د همکارۍ پرځای چي خپله هم د دولت برخه ده، نوي ستونزي او سردرد پيدا کوي. د چينجيو غوندي دولت له دننه خوري او رغېدو ته يي نه پرېږدي. په داسي حال کي چي دولت غواړي له کوره بهر د دولت مخالفين د خبرو له لاري راضي کړي چي له مخالفتنه لاس واخلې او بيرته عادي ژوند ته راستانه شي، خو دوی بيا په کور دننه له مخالفتنه لاس نه اخلي او دولت کمزوري ساتي چي د دي جوگه نه وي چي بهرني مخالفين د ځواک په مټ خبرو ته کښيښوي.

دوی غواړي د ۹۰ کلونو پشان د هېواد عمومي وضعه کړکيچنه وساتي، ولسونه ناراض وي، د دولت او ولس ترمنځ واټن وي او دولت د مخکي تگ ځواک او انرژي ترلاسه نکړي.

د عبدالله د ډلي ټول ځواک په دي راغونډ دی چي څنگه د ټاکنو کميسيون بدنام کړي او له دي لاري د ۲۰۱۴ کا په ټاکنو کي خپله ماتې په کميسيون ور وټي. بلخوا د نظام د بدلون ډرامه چي اوس يي نه وخت دی او نه د افغانستان په گټه ده، د دي لپاره هره ورځ ننداري ته اېښودل کيږي چي دولت پري بوخت وساتي او د ولس ستونزو ته د حل وخت پيدانکړي او پير يي په دا ډول خوشو چنو تېر شي.

په ټوله کي د عبدالله ډله د مرکزي دولت د پياوړتيا په مخنيوي کي د ۹۰ کلونو پشان حالات د داعش د راتگ لپاره اواروي. دا ډله نه يوازې شرايط په نامستقيمه توگه د داعش د راتگ لپاره برابروي بلکي ځيني کړۍ يي په مستقيمه توگه د مذهبي توندلارو او داعش څخه په ملاتړ کي هم ولاړي ښکاري!

د اپريل په ۱۰ مه، وکيل امان الله پيمان په طلوع تلويزيون کي ښکاره وايي چي مور حق لرو د اشرف غني او نورو په وړاندي له طالبانو او يا داسي نورو توندلارو سره يوځای شو او د دوی مخه ونيسو.

که احمدشا مسعود په کودتا سره د جهادي تنظيمونو د راتگ لپاره لار اواره کړه، د مرکزي دولت د جوړېدو مخه يي ډب کړه او کورنۍ جگړه يي پيل کړه او يا برهان الدين رباني د القاعده او طالبانو د راتگ هرکلی وکړ، نن سبا په ورته کړو وړو او تگلارو د عبدالله ډله هم د داعش د راتگ لپاره لار اواروي!

که د عبدالله ډله د اشرف غني په وړاندي د توطيو، سبوتاژ او تخريب تگلار مخي ته يوسي او پکي بدلون او سمون رانه وړي، د موجوده دولت ځای به چي دا ډله يي هم لويه برخه ده، داعش ونيسي!

د عبدالله ډلي ته د ارواښاد قيام الدين خادم لاندې شعر ورپه يادوم:

دوه مرغی شوي پاس په ونه کي په جنگ

دواړه غبرگي کلوله شوي په دا رنگ

د پندوسکي غوندي لاندې ولويدلي

پيشو ټوپ کړ دواړه يي غبرگي ونيولي

چغ و يغ شور و فریاد يي وکړ ډېر

ولي څه کېده چي وخت و ځيني تېر

نفاق دواړه د بلا په خوله کي ورکړي

بلا دواړي ريز مريز زير وزېر کړي

د نفاق ونه گل نه نيسي هوښياره

نه به وځکي ميوه ترې مزه داره!

پای

د پاڼو شميره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلپکنی د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په ځير و لولئ